

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΥ ΜΑΣ ΣΕΒΕΤΑΙ ΚΑΙ ΜΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΙ

Οι παρακάτω προτάσεις αποτελούν σύνοψη των απόψεων μαθητών και μαθητριών από γυμνάσια και λύκεια όλης της Ελλάδας όπως αυτές εκφράστηκαν σε συζητήσεις τους με τον Συνήγορο του Παιδιού κατά την επίσκεψή του στο σχολείο τους και κατά τη διάρκεια των «**Ημερών Διαλόγου**» που διοργανώθηκαν την 21.4.2007 στην Αθήνα και την 5.4.2008 στην Θεσσαλονίκη με θέμα «**Εκφράζομαι, Ακούγομαι, Συμμετέχω**», αλλά και απόψεων που έστειλαν μαθητές ηλεκτρονικά στον Συνήγορο μέσω της ιστοσελίδας www.0-18.gr.

1. Οι καθηγητές πρέπει να **εκπαιδεύονται** στη διάρκεια των σπουδών τους και στη συνέχεια να **επιμορφώνονται** διαρκώς σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού, την διεξαγωγή διαλόγου στην τάξη και την ψυχολογία του παιδιού και του εφήβου.
2. Θα πρέπει να γίνεται ποιοτική **αξιολόγηση** των εκπαιδευτικών, ως προς τις ικανότητές τους να διδάσκουν αλλά και να επικοινωνούν με παιδιά και εφήβους, τόσο πριν αναλάβουν τα καθήκοντά τους όσο και κατά την διάρκεια της σταδιοδρομίας τους, έτσι ώστε να διασφαλίζονται κατά το δυνατόν η παιδαγωγική τους επάρκεια, το ενδιαφέρον τους και οι δυνατότητές τους όσον αφορά την εκπαιδευτική και παιδαγωγική πράξη. Θα πρέπει να μελετηθεί ένα σύστημα για την συμμετοχή και των μαθητών στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, με βάση κριτήρια όπως η μεταδοτικότητα, η διεξαγωγή του μαθήματος με ενδιαφέροντα τρόπο και η προσωπική επαφή τους με τους μαθητές.
3. Οι μαθητές θα πρέπει να μπορούν να συμμετέχουν και στην **αξιολόγηση των σχολικών βιβλίων** και γενικότερα του περιεχομένου της εκπαίδευσης.
4. Οι **μέθοδοι διδασκαλίας** στα σχολεία θα πρέπει να γίνουν πιο **συμμετοχικές**. Να ενθαρρύνονται η έρευνα, η συνεργατική μάθηση, οι ομαδικές δραστηριότητες και ο διάλογος μέσα στην τάξη. Οι καθηγητές να βρίσκονται πιο κοντά στις ανάγκες και τα ερωτήματα των μαθητών τους.
5. Σε όλες τις τάξεις γυμνασίου και λυκείου χρειάζεται να καθιερωθεί τακτική **ώρα επικοινωνίας**, με την ευθύνη ενός καθηγητή με ειδική εκπαίδευση για αυτό. Η ώρα αυτή μπορεί να περιλαμβάνει ομαδικές συζητήσεις και δραστηριότητες σε θέματα που αφορούν τους μαθητές, σχετικά με την σχολική και την κοινωνική ζωή. Στην αρχή του χρόνου και όποτε άλλοτε χρειαστεί είναι σκόπιμο να γίνονται ατομικές συναντήσεις του υπεύθυνου καθηγητή με όλους τους μαθητές της τάξης.
6. Η **υποστήριξη των αδυνάτων**, μέσα από τις ώρες **ενισχυτικής διδασκαλίας**, θα πρέπει να οργανώνεται έγκαιρα και με μεγαλύτερη προσοχή,

καθώς συχνά παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη των μαθημάτων και απαξίωση του θεσμού.

7. Σε κάθε σχολείο πρέπει να υποστηρίζονται **ομαδικές δραστηριότητες** των μαθητών (καλλιτεχνικές, δημιουργικές, κοινωνικές, ερευνητικές, κλπ). Η λειτουργία ομάδων στα σχολεία χρειάζεται να μπει στο σχολικό πρόγραμμα, για να δίνει ενδιαφέρον και κίνητρα στους μαθητές.

8. Οι σχολικές **εκδρομές** και οι εκπαιδευτικοί περίπατοι έχουν πολύ μεγάλη αξία για τους μαθητές και πρέπει να οργανώνονται με κατάλληλη φροντίδα και δέσμευση από όλες τις πλευρές. Η αναπλήρωση της σχολικής ύλης, όταν για οποιοδήποτε λόγο το σχολείο έχει παραμείνει κλειστό, δεν θα πρέπει να γίνεται μόνο σε βάρος των επιμορφωτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων.

9. Η **αξιολόγηση** των μαθητών πρέπει να βασίζεται στην προσπάθεια και όχι μόνο στην απόδοσή τους. Εκτός των βαθμών χρειάζεται να καθιερωθούν περισσότερα κίνητρα για την επιβράβευση και κινητοποίηση των μαθητών.

10. Τα σχολεία χρειάζεται να έχουν ξεκάθαρους **κανόνες**, που να τηρούνται από όλες τις πλευρές και να διασφαλίζουν τον αλληλοσεβασμό. Οι κανόνες αυτοί πρέπει να διαμορφώνονται μέσα από τον διάλογο ανάμεσα σε όλα τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας. Για την επίτευξη της καλής λειτουργίας των σχολείων, πριν την επιβολή τιμωριών χρειάζεται να ακούγεται η άποψη των μαθητών και να εξαντλούνται τα παιδαγωγικά μέσα, όπως ο διάλογος, η αυτοδέσμευση και ο φιλικός διακανονισμός. Η εκτεταμένη χρήση των αποβολών δεν συμβάλλει στην σχολική πειθαρχία αλλά αποδυναμώνει την σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών.

11. **Ψυχολόγοι**, κοινωνικοί λειτουργοί και άλλοι ειδικοί χρειάζεται να υποστηρίζουν τη δουλειά των εκπαιδευτικών και να μπορούν να συμβουλεύουν τους μαθητές και τους γονείς τους, όταν αυτοί το ζητούν.

12. **Τα ειδικά σχολεία** χρειάζεται να έχουν εκπαιδευτικούς και υποστηρικτικό προσωπικό με τις ειδικές γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται για να είναι επαρκείς στον ρόλο τους. Οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες θα πρέπει αν είναι εφικτό να εντάσσονται στα κανονικά σχολεία και σε περιπτώσεις που αυτό δεν μπορεί να γίνει, να έχουν τακτική επικοινωνία με τους μαθητές των άλλων σχολείων.

13. Από την αρχή της σχολικής χρονιάς πρέπει οι μαθητές να ενημερώνονται και να συζητούν για το θεσμό των **μαθητικών κοινοτήτων** και τους τρόπους συμμετοχής των μαθητικών συμβουλίων στη σχολική ζωή. Οι μαθητές πρέπει να καλούνται να συμμετέχουν σε αποφάσεις που αφορούν την καθημερινή λειτουργία των σχολείων, αλλά και στην αντιμετώπιση ή πρόληψη περιστατικών βίας, ρατσισμού κλπ. Όταν οι απόψεις των μαθητών δεν γίνονται δεκτές από τη διεύθυνση, χρειάζεται να υπάρχει και δευτεροβάθμιο όργανο, στο οποίο θα μπορούν να προσφεύγουν. Οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι των μαθητών πρέπει να ελέγχονται ως προς τη νομιμότητα των ενεργειών τους.